

Ifjúság, hová tartasz?

Mint kétgyermekes apa, mostanában mint egyetemi oktató, évek óta szembesülök a konzervatív értékrend megtartásának, átadásának nehézségeivel. Korábban a média kapcsán a TV, sajtó egyre növekvő, káros hatásairól már szóltam, de a téma, mely gyermekeinket, a fiatalokat, hallgatókat érinti, ennél jóval általánosabb.

A fiammal, lányommal már az óvodát is végigküzdöttük, szemben úszva az árral. Bár egyetemi-alapítványi oviba jártak, ahol a szülők egy része „normálisan” próbált gondolkodni, kezdetben mindenféle játékot behoztak (és behozhattak) a gyerekek, és a negyveneszes aktuális cso-

Nagy fogás

Grafika: Szűcs Édua

da láttán nyílván minden srácnak leesett az álla. Gyakran felmerült a kérdés: neki miért lehet, nekünk miért nem? Az iskola maga a gyönyörök kertje. Másodikra az osztály negyede, harmadikra a fele mobiltelefonált. Hivatalos verzió: a gyerek hazaszólhasson, ha gond van. A gyerek nem szól haza, viszont a fényes napsütésben is nyomogatja a gombokat a legújabb és a szemet leginkább rongáló java játék csodálata közben. Szeptembertől negyedikesek lesznek, mobil-ellenálló hadtestiünk egyre fogy... (A hadtest tagjai nagyrészt a Debreceni Egyetem dolgozói.)

A kereskedelmi rádió reggeli kvízműsorában Mátyás királyt az önbizalomtól duzzadó, hehegő harmincas a tizenkilencedik századra teszi. A betelefonáló húszas pontosan tudja az aktuálisan sztárrá vált valóságshow-s bogyós mellméretét, de Beethovennél passzol. A nemzet kvízmeisterénél sorra vezetnek el már az első két-három kérdés kapcsán. Valóban ez a jövő?

Mit tegyünk, hogy a szabad levegő helyett ne a sötét és dohos aulában élvezzék a gameboyt? Hogy ne váljanak a számítógép rabjává, amely nem az aktuális házi feladat-projekthez szükséges böngészést, hanem napi több óra időtöltést jelent? Hogy az iskolában ne közsítsék ki gyermekeinket mert nem a legújabb csodakészülékkel „telcsiznek”? Hogy a vizuális kultúra (?) ne cseréljen helyet a nyomtatottal? Hogy ne terjedjen tovább a funkcionális analfabetizmus? Hogy testüket, lelküket a sportpályán erősítsék és a gerincferdülés ne váljon népbetegséggé? Hogy a reggeli rádiós és tévés kvízműsorok ne az önbizalommal telt de sötét fiatalokkal legyenek tele?

Azt, hogy a folyamat hová vezet, mindnyájan (gondolom) jól látjuk. A kilencvenes évek amerikai életformája a – nem követendő – végpont. A folyamatos tévénézés, számítógépezés, az olvasás és kultúra hiánya már évtizedekkel ezelőtt statisztikailag is kimutatható volt. A kilencvenes évek elején a 12 éves kisdíjakok matematikamegoldó képességét tekintve hazánk India és Kína után a harmadik, az USA 39. volt) a Time magazin szerint. Néhány évvel később hasonló statisztikáiban csak egy hellyel előztük meg az USA-t, a harmincadik hely körül.

Az egyetemi évek ebből a szempontból egy későbbi fázist jelentenek. Ami korábban elromlott a kisgyermekkor és az iskolás évek alatt, azt itt már nehéz vissza(f)ordítani. A szakma mellett igyekeznünk kell minél többet átadni a konzervatív értékekből. Vannak még iskola-teremtő egyéniségek. A közművelődési titkárság koncert- és színházi jegyeket, bérleteket, kiállítás meghívókat ajánl. Az egyetemi galériákban egymást érik a jó tárlatok. Debrecen város kulturális élete is valóban pezseg. Remélhetőleg hamarosan méltó helyet kap az orvostörténeti múzeum.

Fiatalok! Srácnok! Talán még nem késő!

Dr. Szekavec Zoltán
Reumatológiai Tanszék